

(0138)

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrassats: 10 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga.
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50
Cuba, Puerto-Rico y Estranger, 2'50.

VISITA INTERESSADA

—¿Qué tal D.^a (*Tinguin en compte nostres lectors, etc. etc.*) encare no s' aixeca?
 —¡Ay, em sembla que n' hi ha per días!

Hem de advertir als nostres lectors que continuem subjectes a la censura previa. Y que per consegüent, si l'present número adoleix de algun defecte y es poch espontáneo en la manifestació de alguna idea, es perque encare no tenim la llibertat necessaria pera poder dir tot lo que voldríam.

L' APAGA-LLUMS

AS eleccions a Espanya—tothom ho sab—son una ficció. Es donchs natural que siga també una ficció l'parlament que resulta d'ellas.

Pero fins ara l'régimen parlamentari a cambi del inconvenient de donar sempre la rahó al govern, pare y padrí de las majorías, tenia quan menos la ventatja de ser lo tornaveu de las aspiracions públicas, que prenia forma en los discursos dels diputats de l'oposició.

Li bastava al govern obtenir victorias materials purament numéricas y ab aixó, que per ell es tot, se contentava, respectant en absolut el dret dels seus adversaris y la llibertat de las sevas opinions.

La gloria de vulnerar aquest dret sagrat pertany al home del sentit jurídic.

Hem de advertir als nostres lectors que continuem subjectes a la censura previa. Y que per consegüent, si l'present número adoleix de algun defecte y es poch espontáneo en la manifestació de alguna idea, es perque encare no tenim la llibertat necessaria pera poder dir tot lo que voldríam.

Y com si no n'hi hagués prou ab l'atach que infeireix al principi primordial de la llibertat política, qu'es y será sempre l'dret de las minorías parlamentarias a fer públicas las sevas opinions, l'home del sentit jurídic, un cop llansat per la pendent relliscosa de l'arbitrarietat y l'capritxo, ha arribat al extrém de negar lo dret d'exámen que tenen tots y cada un dels representants del país, sobre 'ls actes de l'administració pública en totas sas esferas.

Ab assombro general s'ha negat a portar a las Corts los processos ja ultimats de Santiago de Cuba y de Cavite, que l'diputat Sr. Marengo li reclamava. Ho ha fet, alegant la teoria farisaica, de que no pot consentirse l'entromissió de un poder en un altre poder; del poder legislatiu en lo poder judicial... y ha donat aquesta rahó, ell, lo president de un poder executiu que s'fica en tot; de un poder executiu que lo mateix fabrica diputats y senadors pera ferse árbitre del parlament, com reparteix credencials ó expedeix cessantías entre magistrats y jutjes, que no poden menos de mostrarse dócils a las sevas insinuacions ó als seus mandatos.

De manera qu'ell es omnipotent per obrar, y l'representant del país no te ni tan sisquera l'dret d'exámen, ni l'de censura, que per rahó del càrrech li corresponen.

Grave es sempre tot atach inferit als drets del parlament; pero en lo cas concret actual aqueixa gravetat puja de punt.

L'afany de tirar terra sobre 'ls desastres que ha experimentat Espanya ab la pèrdua de sas colonias, l'aniquilament de sas esquadras, la mort de milers y milers de sos fills y l'derrotament de sos caudals, traduix una por cervical a la depuració de las consegüents responsabilitats.

Y de aqueixa por ne sufren las conseqüencias l'esperit públich, cada día mes deprimiu y l'prestigi del exércit y de la marina, cada día mes necessitats de una vindicació reparadora.

Cap país del mon ha sufert lo qu'Espanya en aquests últims temps, sense redressarse y fer justicia, anhelós de mudar de vida pera redimirse.

Sols aquí ns estava reservat veure per tot espectacle aqueix gran pilot de pomas taradas, disposat de tal manera que las unas tapan la macadura de las altres, establintse entre ellas un contacte que no pot menos de produhir la fermentació de la mes asquerosa y repugnant de las podriduras; la descomposició completa de la patria; la pèrdua irreparable del sentit moral, y de la fé en lo porvenir de la desventurada Espanya.

P. K.

CUSAT l'escolapio de Pamplona Pare Doroteo de haver comés certas criaturadas, lo fiscal de aquella Audiencia que per lo vist no es amich d'enfemismes, califica 'ls fets de abusos deshonestos comesos ab varios noys; y demana

per cada un dels referits delictes la pena de tres anys, sis mesos y vintiu dies de presó correccional, y on zé anys y un día de inhabilitació pera exercir lo seu càrrech.

Consigném aquesta noticia pera tapan la boca als que deyan que 'ls fets atribuïts a aquell sant varó no eran mes que calumnias propaladas pels enemichs del clero.

Quan Espanya tenia colonias y necessitava un bon servey marítim ¿quánt li donava a la Traslántica anualment?

Trenta milions de rals.

Ara que Espanya no té colonias ni necessita l'servey marítim per res, ¿quánt li donará?

Trenta milions de rals.

Lo mateix ab colonias que sense; lo mateix ab servey que sense servey; lo mateix tenint diners que no tenint un céntim.

¿Ho entenen vostés aixó?

Si no fos que l'llapis roig tal volta s'enfadaria, sobre aquests trenta milions ¿quants comentaris faria!

Per xó, val a dirho: si en el pressupost de Foment, al passar la Traslántica hi ha aquesta esplendidesa, al passar los peóns caminers torna a apareixe l'esperit económic del govern.

En el sou de cada peó, s'hi fa una rebaixa de ¡quinze céntims!

Lo que n'Villaverde deu pensar:

—Ab lo que ab aqueixa rebaixa s'estalvia, encare no n'hi ha prou pera pagar la subvenció a la Traslántica, pero ¡qué diablel arri poch ó molt...

Continúa a las Corts la discussió dels pressupostos ab una desanimació completa. La major part dels diputats se'n van a passar el rato al saló de conferencies, perque troban molt fastidiós tenir que ocuparse de qüestions de números.

Y després dirán que 'ls gastos enormes que s'exigiran als espanyols han sigut votats pels representants del país!

Prou aquest país voldria posar remey al mal, y fins ho ha probat mes de una vegada; pero ja s'ha vist; no l'deixan.

Silvelns y sagastíns tots son uns, y es admirable la manera que tenen de ajudarse.

Es precis veure 'ls treballar perque no s'fassa cap economia, empenyats en que l'país pagui tot lo que li demanan, y omplint el rebost a curull, perque lo qu'ells diuen:—Encare que l'menjar va a tandas, un rebost ben provehit vé sempre bé.

Y aquí tenen explicat perque passa l'pressupost de n'Villaverde ab l'ajuda dels sagastíns, de la mateixa manera que dema passarà l'de n'Puigcerver ó de qualsevol altre estira-cordetas fusionista, ab l'ajuda dels de n'Silvela.

Es qüestió sols de anarse canviant els papers: quan l'un agafa l'bé, l'altre l'degolla; quan l'un l'infla de vent, l'altre l'escorxa.

¿Ja ho saben?

Els senyors inglesos han reconegut la beligerancia al Transvaal. Es a dir, li han reconegut el dret de barrarse ab ells.

En poch temps ¡quin cambi! ¿eh?

Al comensar la lluyta, el Transvaal per Inglaterra no era mes que una societat de trinxeraires.

Avuy, figúrinse: ¡beligerants!

Está vist.

Allá y a totas bandas, al sur igual que al nord, perque a un home l'respectin no hi ha com pegar fort.

Un eco del Parlament.

Lo general Sr. Suárez Inclán, abundant en los propósitos dels Srs. Marengo, Canalejas y altres diputats

de l'oposició, entén que res danya tant al exércit, com tractar d'embolcallarlo en las sombras y l'misteri.

«Obris una informació—diu—pera depurar lo ocoregut a Cuba, a Puerto-Rico y a Filipinas. Y si hi ha culpa, cayga ab tot rigor sobre 'ls culpables.»

Paisá soch y penso lo mateix. També hi pensaria si fos general.

La ley de incompatibilitats presentada a las Corts pel govern no satisfá de bon tros las aspiracions del país.

¿Qué importa, per exemple, que l'exercici del càrrech de diputat ó senador no dongui dret a desempenyar certs empleos, si 'ls ministres no están privats de nombrar als que s'hajan fet dignes del seu agrahiment?

Per altra part, la tal ley de incompatibilitats no resa una paraula per lo que respecta als càrrechs retribuïts en los Concells de las Companyas de ferro-carriils y altras, quals abusos troban sempre la tolerancia dels governs.

Aquesta, aquesta es la gran incompatibilitat que hauria d'establirse, si 'ls que ab tanta despreocupació disfrutan aquests càrrechs, tinguessin sols una sombra de sentit moral.

Si 'ls pressupostos no quedan aprovats dintre d'aquest any, el govern demanará autorisació pera posarlos en vigor, *interinament*, durant dos mesos.

Una especie d'ensaig. Com qui diu:—A veure si al país se li assentan bé.

Y si la *interinital* dels dos mesos dona bon resultat ¿per qué no s'ha d'allargar dos mesos més, y després altres dos, y altres, y altres, hasta l'infinit?

Cabament aquí lo únich que dura son las cosas *interinas*.

Sobre tot, si son dolentas.

En *El Ideal* de Lleyda s'hi ha publicat la següent carta:

«Solsona 27 Obre.-97.

«Apreciable amich: He rebut la teva y en contestació dech dirte qu'es públich y notori en aquesta ciutat, y del fet se'n han ocupat tots los vehins desde els mes joves als mes vells, que un dels estudiants del Colegi de Sant Ramón (Seminari nou) aná a confessarse ab el Rdo. A... y qu'en la confessió va manifestarli que un altre reverendo cometia ab ell y altres condeixibles certs actes *contra natura*. Dit confessor exhortá al penitent a donar compte del cas al Sr. Bisbe; mes com l'estudiant temés ferho, ho feu el propi Reverendo A... Als pochos dias el Dr. G... abandoná aquesta ciutat, haventse trasladat segons se diu al Colegi de Salessians de Barcelona. Diuhen alguns qu'está camí de Roma y altres que s'passaja per la capital del Principat.

«També s'assegura qu'entre 'ls estudiants s'havia propagat tan asquerós vici, y que el Rdo. M... atrapá *infraganti* a alguns de dits estudiants. Lo cert es que alguns han sigut expulsats del Seminari nou.

«L'escándol ha sigut fenomenal, tant que dupto n'haja ocoregut un altre de semblant en aquest país. De bon principi no creya ningú que poguessen ser veritat semblants fets, pero en vista de las explicacions de alguns estudiants y que respectables personas parlan del assumpto, tot lo poble creu en la certesa del fet.»

¡Ay Senyor! Y per aixó va restablirse el bisbat de Solsona!

L'aparició del *Almanach de La Esquilla de la Torratxa* ha sigut un éxit dels més grossos. Diuhen que aquests dias el paper puja; pero la veritat, ni las Cubas, ni las Aduanas, ni l'Interior, ni l'Exterior, ni las accions, ni las obligacions tenen de bon tros la demanadissa del *Almanach de La Esquilla*; la proba es que a pesar de ferse'n una edició numerosíssima se coloca com qui diu en un tancar y obrir d'ulls.

El de aquest any, a part de sos infinits treballs literaris y dibuixos deguts a las primeras firmas, ofereix algunas milloras de verdadera importancia: tals son: los mesos iluminats y unas preciosas cubiertas de colors dibuix de n'Tomás Sala, y artísticament tiradas pel sistema de la *tricoloria* que a tanta perfecció ha lograt portar lo grabador Pere Bonet. Lo volúm va ademés tancat en una carpeta, que ostenta l'sello de *La Esquilla*. Un sello mes afegit als numerosos que s'publican avuy día; pero aquest no s'ven: se regala.

CARTA DE FORA.—Vilarodona.—Encare que l'caciquisme de aquest poble va rebre una castanya seria, quan la elecció del nostre verdader diputat Sr. Mir y Miró, no per aixó s'dona per vensut, y la proba es que va pendre una part molt activa en las eleccions últimament celebradas al Vendrell, ab tot y no pertanyer Vilarodona a tal districte, treballant desesperadament en favor del ricatxo Gassol. Pero en Cotilla, en Patillas blancas y en Negrotas son aixis; y quan no s'poden girá ab l'ase s'giran ab l'albarda. L'altre día un modest vehí de la població, en vista de que hi ha molts joves que apenas saben posar la seva firma, tingué l'idea de reunirlos, y lográ que l'Mestre s'comprometés a cedirli al efecte l'local del estudi, mediant la venia del Arenalde. L'autoritat local concedí l'seu permis, y quan ja estava tot preparat y 'ls joves aludits se disposavan a anar al estudi nocturn, el mestre s' desdíd del compromís que havia contret, cedint a la exigencia

de algunas personas enemigas de la ilustración del poble. Mal anirém si'l Sr. Espina ensenya als noys del séu estudi á ser informals com ell! Per agraht que haja d' estar als cacichs que li deixavan fer tantas festas com volia, sembla que hauria de interessarse una mica per la difusió de la instrucció pública, tant mes quan l' establiment de la escola nocturna no havia de costarli cap amohino ni esfors personal per ser lo mateix jove que iniciá la idea d' establirla, el que hauria coregut ab l' ensenyansa.

A SABADELL

Fa mes de 15 senmanas que va declararse una huelga á la fábrica de Seydoux y C.^a, rahó social francesa, en malhora establerta en aquella industrial ciutat. Com si 'ls extrangers haguessen de venir á Espanya ab la pretensió de modificar las condiciones generals del treball, l' encarregat de la fábrica, Mr. Martí, home altaner y orgullós tractá de substituir pel preu fet lo treball á jornal que regeix en totas las fábricas de la ciutat. Y com afegís á aixó l' empleo de materials imperfectes y la pretensió de fer indemnissar las taras que resultessin als operaris, succehia que alguns de aquests al cap de la senmana havían treballat poch menos que de franch. De aquí vingué que 's declarassin en huelga.

No 's rendí Mr. Martí, y apelá al recurs de buscar treballadors á fora, passant fins per ferlos molt millors condiciones que las que oferia als de Sabadell, com si ab aixó tingués lo deliberat propòsit de irritar als *huelguistas* y als seus companys de l' Associació obrera. Se diu que 'ls pagá 'l viatge, els hi adelantá 'l lloguer de casa, y 'ls hi assegurá, per medi de contracta la feyna per cinch anys. Nasqué, donchs, de aquest fet una causa de disgust perenne entre treballadors associats, y treballadors *esquirols*. Mr. Martí devia trobarse á las sevas glorias llansant els fils del treball els uns contra dels altres.

Aixís continuaren las cosas. Tot sovint hi havia renyinas, disputas y manifestacions desagradables, sent de sentir que desde bon principi l' autoritat local, no intervingués en la qüestió pera restablir la normalitat, fent entendre al representant de la Casa Seydoux que no está gens bé que l' altivés de un foraster pagui la franca hospitalitat que se li concedeix, perturbant la vida y la tranquilidat de una població morigerada y eminentment treballadora.

Lo temut conflicte estallá dimars á dos quarts de tres de la tarde Havent tingut que parar á causa de averia la fábrica *Vapor Gran*, situada á poca distancia de la de Seydoux, hi havia en las inmediacions de la primera alguns obrers comentant l' accident que motivá la paralisació, quan s' escaygueren á passar alguns *esquirols* de l' última. Se diu que 's crusaren entre uns y altres paraulas mes ó menos agres; lo fet es que un *esquirol* trayentse un' arma dispará tres tiros contra 'ls operaris del Vapor Gran, sense que afortunadament produhís cap desgracia; pero 'ls ánimos s' acaloraren de mala manera, hi hagué corredissas y cops de pedra, s' escampá l' alarma per la ciutat, y en senyal de protesta contra tan indignes successos, s' originá un paro general de las fábricas y els oficis.

Dimecres y dijous presentava Sabadell un aspecte extrany: totas las fábricas permaneixian tancadas y cap dels oficis treballava: una multitud inmensa recorria ls principals carrers en actitud pacífica, y numerosas forsas de la guardia civil de á peu y de á caball vetllavan per l' ordre públich que no va alterar-se ni un moment. No obstant l' excitació de la gent treballadora y de tota la població que simpatisa ab els obrers era ben manifesta, no parlantse d' altra cosa que dels fets del dia.

Durant lo dimecres se celebraren reunions en lo Centre Obrer y en lo Gremi de Fabricants, lo mateix que á la Casa Consistorial, ahont eran convocats uns y altres pel coronel de la Guardia-civil y l' Alcalde, á fi de veure si 's trobava una solució. Se deya que 'ls fabricants se resistían á obrir de nou las fábricas á no ser que las autoritats els garantissin la seguretat. Els obrers, per la seva part, mostravan gran empenyo en ser respectats en la seva llibertat de associarse pera la defensa dels seus interessos.

Sense que sapiguém quina será en definitiva la solució que tindrà l' conflicte, fem vots perque una població en tots conceptes tan digna de totas las consideracions per la seva laboriositat y l' seu esperit progressiu, recobri lo mes prompte possible la calma y la tranquilidat, sense merma dels drets de las classes obreras, á las quals deu Sabadell tota la seva prosperitat.

J.

LO MUSICH IMPRUDENT

Apólech

Lo músich del present apólech era cego y aspirava á ser un rival de 'n Sarassate.

Aixó indica que tocava 'l violí.

Es á dir el tocava... El tocava ab las mans, tal com las criadas tocan els plats quan els rentan á l' aygüera.

Igual si fá ó no fá era 'l sonido que 'l músich cego treya del seu instrument, que 'l que fa la pisa remoguda per las mans barrueras de una assessina-plats, sobre tot y á major abundament, quan algún d' aquests per tenir esquerdas parla castellá.

¿Hi ha res al mon que exciti més el sistema nerviós que 'l soroll de plats, quan qui l' escolta es la mestressa de la casa? Sí, senyors: més s' hauria esgarriat sentint els gemechs desafinats, horribles, que arranca-va el cego al seu violí.

Y no obstant, el seu frenesí per distingirse ratllava en bojeria, y toca que toca que tocarás, semblava que volgués castigar al instrument, y que aquest se defensés cridant, plorant, xisclant á bo y millor contra 'ls seus mal-tractes.

**

En mitj de la seva deria insensata, observá que quan més apretava l' arquet, més las cordas s' afluiavan.

—Ja ho sabia jo—deya tot passanthi 'l dit—que no hi ha com la energia per debilitar á las cordas tivantas y revanxinadas. Pero aixís no 'us hi vull, perque aixís á penas se 'us sent. Los vostres sonidos son apagats, somorts, y jo desitjo que arribin fins al cel. Sols aixís podré alabarme de que ni en Sarassate ha fet, ni farà may, lo que faig jo.

Y al dir aixó posava má á las clavillas.

Y cargolada vá.

Y cargolada vé.

Las cordas tornavan á enramparse, y al frech de l' arquet tornavan á xisclar.

—No n' hi ha prou encare—deya 'l cego.—Y vinga cargolar las clavillas ab tota la forsa dels seus dits gros é indice, transformats en alicatas.

Pero tot te fi en aquest mon. Las lleys naturals no poden vulnerarse. Quan la forsa de tensió excedeix á la forsa de resistencia sobrevé una ruptura.

Tal es lo que va succehirli al cego del violí.

Una corda se li va rompre en sech, y ab tal violencia, que xiulant com la tralla de un fuet, va assotarli 'l rostre.

Qué tal sería la fiblada, que ab tot y ser cego li va fer veure las estrellas.

**

Aquest ignocent apólech vol dir:

—¡Oh violinistas que aspireu á fervos un nom en lo vostre art, busqueu ans l' armonía que l' extravagancia: trempeu lo violí si es necessari... pero sobre tot, no estireu massa de la corda!

P. K.

CALMA

¿Qué deyan? ¿Que de fixo hi hauria qui sab qué?

Anavan ben lluny d' oscas: aquí no ha passat re.

La terra está tranquila, el cel, somrient y blau, la mar, com un vas d' aigua; tot es quietut y pau.

Guiada per don Paeo pilot d' enteniment, la nau conservadora ¡miréu com va corrent!

¿Esculls? Ni cal pensarhi.

¿Ciclons? Ja han passat tots.

¿Piratas? Giran qua dihentlos quatre mots.

La pesta, que jurava plantarse aquí en un salt, s' arronsa y ja no gosa sortir de Portugal.

La Premsa esvalotada comensa á filar dret, la bolsa puja y puja, volant com un cohet.

Los corbs desapareixen, los llops tornan al cau.

¡Llensém, germans carissims, un cántich á la pau!

*

Ja no hi ha por dels tiros de las oposicions.

¡Aixó son homes dignes!

¡Aixó son discusions!

¿A qué seguir la deria del pugilat etern,

pel gust de posá obstacles á l' obra del govern?

¿Voléu conservá 'l crédito davant dels electors

per evitar que us tinguin per débils ó traydors?

Ningú us priva de ferho: sortiu ab un discurs tractant als que governan

de necis y madurs....

Pero després ¡caramba! ¿qué costa ser galán?

¡Deixéu que 'ls seus projectes segueixin endavant!

*

Ahir dos nous recárrechs, avuy un nou impost,

demá potser s' aprobi bon tros del pressupost.

Tindrém aument d' ingressos, tindrém gastos més alts,

tindrém tot lo que valguin els nostres majorals.

¡Quan un pensa ab la gresca —que avuy sembla tan lluny— que vam armá al llegirse lo pressupost, pel Juny!

¡No passará aixó! deyam.

¡No passará! ¡Qué vius!

¡Si en 'quest país fins passan las garsas per perdius!

Potsé 'l senyor Romero dirá algún mal graciós,

potsé en Canalejitas farà un discurs ó dos; pero... ¿que hi haji ganas de no deixar surá los salvadors projectes de 'n Villaverde? ... ¡Cá!

*

Compres y comares, conxorras y entretochs, els verts del bras dels rojos, els blaus mimant als grochs...

La terra está tranquila, lo cel, llis y seré...

¡Que visca la frescura!

Aquí no ha passat re.

C. Gumá.

NCARE qu' Espanya ha perdut las colonias, la *Trasatlántica* no perdrá la subvenció que venia cobrant del Estat, quan feya 'l servey de correus de Cuba y Filipinas.

Plé de satisfacció ho deya aquest dia un capellá:—Prenguin exemple 'ls impíos y descreguts: á uns varons tan sants com en Comillas tot els hi surt á maravella; encare

que la nació s' ensorri, ells suran sempre, perque Deu els ajuda.

Y es cert: Deu vo' que diner fassa diner... es á dir, Deu: *il Dio di l' or* de que parla 'l Mefistófeles del *Faust*.

Fins ara una de las pocas economías que s' han fet recau en els peons caminers, als quals se 'ls rebaixan cinch céntims del sou que disfrutavan.

¡Bó es que 's comensin castigant als magnats que ab el seu luxu asiático insultavan als viandants que passavan per las carreteras!

Després de tot ells se 'n tenen la culpa. Si en lloch de peons caminers s' haguessin fet frares, ara no gemegarían.

En Romero casi no hi ha día que no ataquí al govern en termes més ó menos agres.

¡Quina manera de rentar la cara del país ab un drap brut!

Que 'l poble té rahó; que aixó no pot anar; que quan un no sap governar ha de retirarse...

Aquest bon senyor fa com molts católichs.

No més se recorda de confessar els pecats quan arriba la quaresma.

Es á dir, l' época del dejuni.

Sort que avuy el poble ha après bastant...

¡Ja 't conech, herbeta, que 't dius farsant!

Desde las últimas elecciones, en los pobles del districte del Vendrell els duros han cambiat de nom.

Avants ne deyan un nap; avuy ne dihen un *Gassol*.

Pero desde que s' anomenan aixís, ningú 'ls admet sense mirarlos y remirarlos ab gran atenció perque 'n corren molts de *sevillanos*.

¡Qué s' hi farà!... A actas de una representació ja encetada, *gassols* curts de rals.

Al fort de Santa Cristina de Gijon se feyan probas ab una pessa de artillería de nova invenció, quan va sortir lo proyectil cap endarrera matant y ferint als qu' efectuavan l' ensaig.

¿Per qué será que aquí á Espanya 'ns haja de sortir sempre 'l tret per la culata?

¡ATENCIÓN!

Sortirá d' aquí pochihs días

L' ALMANACH

DE

LA CAMPANA DE GRACIA

pera l' any 1900

Tomo de més de 200 planas, ab una cuberta á varias tintas y plé de ninots.

Preu com sempre: **DOS rals.**

Lo negoci del Transvaal
al anglés li va molt mal.

Apart de las tundas que li administran els boers á tot pasto, en totas las possessions sud-africanas s'observan síntomas alarmants de insurrecció contra la dominació británica. Y si 's realisa lo qu' es molt natural que succeheixi, prompte 'ls inglesos no tindran més remey que fastidiarse.

Las colonias del Cabo s' haurán tornat per ells colonias del Cabo de la calle.

A última hora s' assegura que 'n Silvela s' inclina á concedir lo concert económic.

Ja 'm sembla que 'l veig el tal concert.

El bombo, esbotzat; el violí, sense cordas; el clarinet, esquerdat; els platerets, de llauna....

Y ara imaginise tot aixó, dirigit per una batuta com la de don Paco....

¡Quina murga!

Per pintors de l' actual Espanya, ningú com els qu' elaboran los pressupostos del Estat. Vels'hi aquí un dato qu' ell sol val per un quadro.

Lo que 's gasta per sostenir al clero representa cinch vegadas la cantitat que 's consigna en lo pressupost destinada á instrucció pública.

Si tingués influencia ab el clero, li suplicaria que acabés de arrodonir aquesta pintura nombrant patró d' Espanya á Sant Antoni dels Ases.

Ha sigut reduhit á presó 'l ministre de Hisenda....

—Home ¿es veritat?

—Déixime acabar: el ministre de Hisenda de Russia. ¿Y donchs que 's figuravan?

A Russia agafan als ministres de Hisenda; pero en altres llochs que jo sé y 'm callo no agafan més que als contribuyents.

Llegeixo:

«Sembla que ara 'l govern estudia 'l Jurat.»

¡Malorum!

¿Ja saben qué representa
aixó de que 'l estudia?
Vol dir que tracta de ferli
alguna picardia.

¿Volen que 'ls digui una cosa? Donchs sápigam que lo del concert económic no m' entussiasma. Y van á saber perquè.

En primer lloch porque si tal concert ha de ser afinat y tenir las melodías y la instrumentació á gust de Catalunya, no es possible que 'n Silvela 'l concedeixi.

Y en cas contrari, si ha de ser á gust de 'n Silvela, no es probable que 'ls catalans poguém aplaudirlo.

Feta aquesta observació estarém á la mira, y parlarém després ab tota franquesa, ey! si 'ns deixan parlar.

De totas maneras consti que quan algú que no 'ns inspira prou confiança, ens endosa una pesseta, avants de acceptarla 'ns la freguém molt pel clatell, per veure si es de llautó.

Al municipal que fa d' ordenansa del alcalde accidental Sr. Martínez Domingo, haurían de dirli *Lunes*. Naturalment: com que va sempre darrera del *Domingo!*

Vajin sumant: Gastos secrets de la Presidencia del Consell de Ministres: 55,000 pessetas.—Del ministeri d' Estat: 145,000.—Del de Gracia y Justicia: 25,000.—Del de Marina: 56,000 —Del de Governació: 425,000.—Del de Foment: 100,000.—Del de la Guerra: 310,000.—Y del de Hisenda: 190,000.

Total: un milió 306 mil pessetas que se 'n van secretament sense que 'l país sápigam com se gastan.

Y aném vivint.... y aném veient.... y sobre tot aném pagant!

SOLUCIONS

A L' INSERTAT EN LO ULTIM NUMERO

1.ª XARADA.—*Es-ca-ro-la.*

4.ª ROMBO.—

R
O
S
R
O
S
A
S
R
O
S
A
L
I
A
S
A
L
A
S
S
I
S
A

4.ª GEROGRÍFICH.—*Tuyas es nom de dona.*

Han endevinat las 3 solucions los ciutadans P. de las Llanas, Miarons, J. M. de Prat y Un Nyébit; n' han endevinadas 2: Un Cautiu, P. Rexinxolao, Tomás Guit. Un de la Vall d' Arán y J. Broquetas; y 1 no més: Un Ll. Kófiás de 1.ª, Un ex-alumno y P. Sigollas.

ENDEVINALLAS

XARADA

Bestia que al homes' arrima
prima;
una beguda molt bona
segona;
é igual trobarás que ho es
tres.
Ara, lector si 'l Tot vols
acertar á la xarada,
es ciutat mal recordada
per nosaltres espanyols.

V. M. SARDÁ.

ANAGRAMA

Vaig trobar á don Total
al baixar l' escala ahí
y 't dich que 'm doná, Magí
un tot qu' encare 'm fa mal.

FRAY GRANOTA.

TRENCA-CLOSCAS

ENRICH I MUTGÉ DE MUNS

Formar ab aquestas lletres degudament combinadas o títol de una comedia catalana.

ROMBO

.....
.....
.....
.....
.....

Primera ratlla vertical y horizontal: consonant.—2.ª: peix.—3.ª: comestible de caball.—4.ª: ciutat catalana.—5.ª: lo primer que fá una criatura al naixer.—6.ª: nom de dona.—7.ª: vocal.

TRINITAT PATAKA.

UN RELLOTJER.

GEROGLIFICH

GAL CAL D ENT ENT

S E P

L

n

EMILIO SUNYÉ.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciutadans P. Sigollas, M. Miarons, Gat Escaldat, D. y Barbará, J. Corominas, Un Mejicá, B. Costa Inglés, M. Brusco, Un Rellojter, San Patantum, M. de Cals, Un Masnouí, Tarot Liro y E. Moscas.—*Lo qu' envian aquesta semana no fa per casa.*

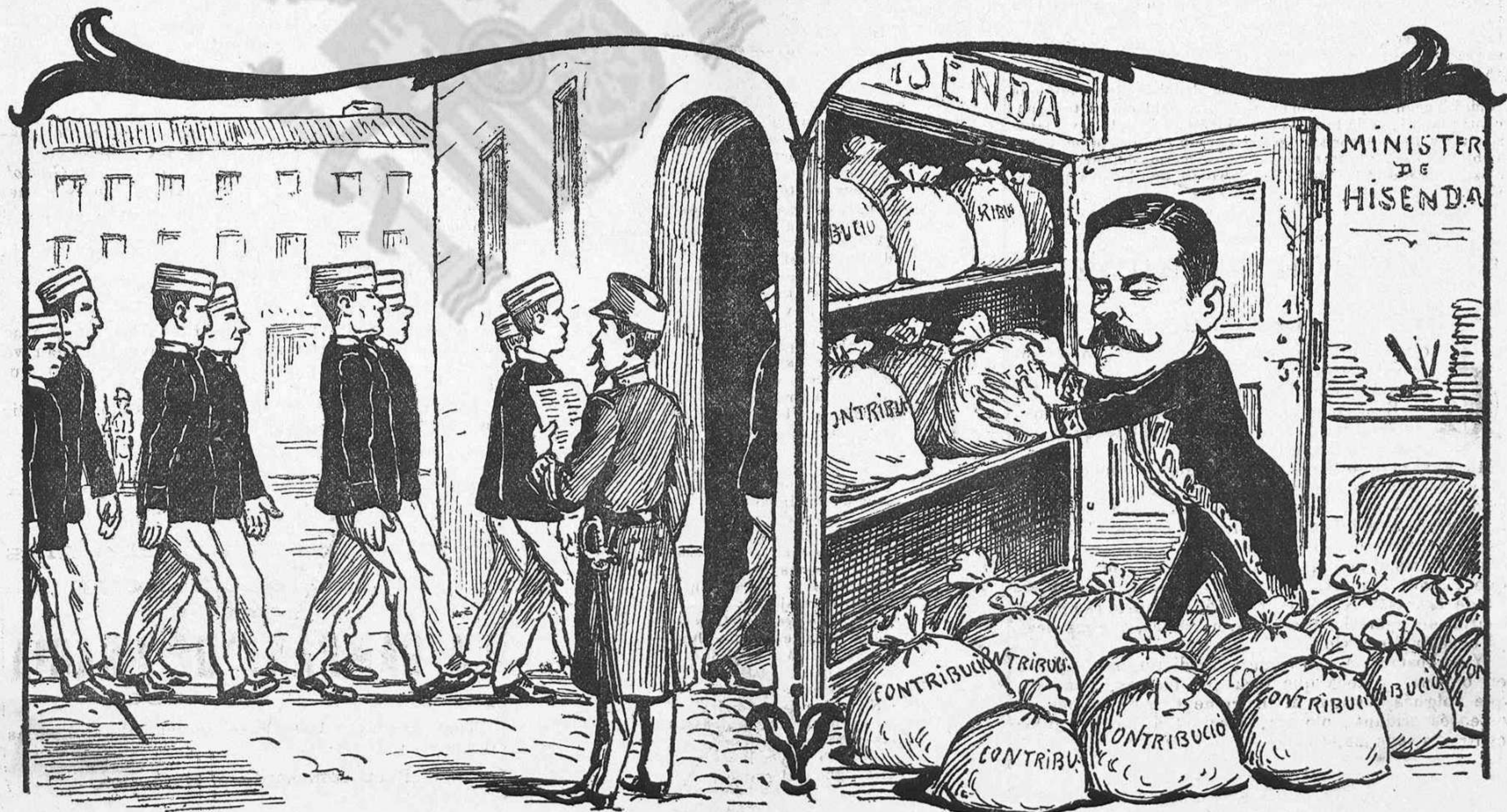
Ciutadans F. R. G. de Badalona, Un Ll. Kofias de 1.ª, Un devot de Sant Jordi de Reus, P. Salom Morera, F. Vilá, J. Torrent M., Un Ex-federal, F. Carreras P., Un Novici, J. G. y C., Un Amich dels Boers y Pau Pallanga.—*Insertarém alguna cosa de lo que 'ns envian aquesta semana.*

Ciudadá Gafarró: Una mica llimada podrá anar molt bé — J. Gratacós F.: La composició té escassa originalitat y no 'ns serveix.—F. Serra: Sens dupte per descuit no ha enviat la solució a la xarada.—Ll. Bonnin: Va bastant bé y veurem de aprofitarla.—J. Bas M.: Se 'm figura que las bolas que cita fan massa cosas.—A. Rius Vidal: La composició queda acceptada.—B. Costa Inglés: La de vosté es fluixa.—R. Campins Serra: Igual que la seva.—Anton del Singlot: Quedan acceptats los dos sonets.—R. Picas: La composició careix d'expontaneitat, y es poch apropiat pels nostres periodichs.—J. Asteib: No fa per casa.—Un del Ateneo graciense: Lo mateix li dihem.—J. Camplá G.: Idem, idem.—Frater: No 'ns agrada prou.

ANTONI LOPEZ, editor. Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor.—Asalto, 63.—Barcelona.

ACTUALITATS

Tot ha entrat en caixa: els $\frac{1}{5}$ $\frac{1}{5}$ y els $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{4}$